

2020 - جىلى 3 - ايدىڭ 15 - كۈنى جەكشەنبى

خۇبەيدى قورغاۋ شايقاسىنىڭ، ۋخاندى قورغاۋ شايقاسىنىڭ جەڭسىنە باتىل قول جەڭگىزەيدىك

□ **خالق گازەتىنىڭ شولۇشىسى**

خۇبەي مەن ۋخانىنىڭ نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ ۋىسى ۋبىر ولكەگە، ۋبىر قالاغا قاتىستى بولپي قالماستان، وتە - موته، بۇكىل ەلدىڭ كەلەلى جاعدائىنا سايا-دى. خۇبەيدى قورغاۋ شايقاسىنىڭ، ۋخاندى قورغاۋ شايقاسىنىڭ جەڭسىنە باتىل قول جەتكىزۋ نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ كۆ-رەسىنىڭ جالبى بەتتىك جەڭسىنە قول جەت-كىزۋدىڭ ئەنئىگى.

چاغئا تىپتىى ايدارشا ۋبىرۋىس وكپە قابىئۇ نىدەتسە قارسى اتتانۇدڭ شە شۇشى ساتىندە، باس شۇجي شي جىنيىڭ خۇبەي ولكەسىنىڭ ۋخان قالاسىنا بارپ، نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەتسەن تەكسىرەپ، خۇبەي مەن ۋخانىنىڭ نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ جاعدايىندا بەلسەندى جاقسارەن وزگەرس جارققا شىعبى، كەزەڭدىك ما-ڭىزدى ناتىچەگە قول جەتكەنمەن نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ مىندەتنىڭ ۋالى جالبى دا ۋبىر ەكەنن، نەغۇرلم وسىنداي ساتىتەر-دە وي - سانانى سولغۇرلم سەرگەك ەستاپ، سولغۇرلم باستان - اياق بايسالدى بولپ، سولغۇرلم كۇش ۋستىنە كۇش قوسپ، جاقسى سىتەپ، جاقسى ناتىچەگە جەتكىزۋ كەرەڭنىگىن باسا دارىتەپ، نىدەت-تەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدى ۇزدىكسىز تۇردە كەزەتكەڭى ماڭداي الدى ۋىرى ۋىسى جانە ەڭ ماڭزىدى قىزمەت ەتپ، بەيغەمدىققا سالىنباي، شايقاسقا قاچماي، بوساڭسىماي، ساقتانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەتتەرى تىپتەي دە بوساڭسىماي مەتقى، ناقاتى، ەكچەي - تەكچەي-لى يگەرپ، خۇبەيدى قورغاۋ شايقاسىنىڭ، ۋخاندى قورغاۋ شايقاسىنىڭ جەڭسىنە باتىل قول جەتكىزۋدى تالاپ ەتتى.

خۇبەي مەن ۋخان وسى رەتكى نىدەت-تەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ كۇرەسىندەڭى تۈ-تەنشە ماڭزىدى جانە شە شۇشى جەڭسىكە جەتەتسەن جەر. نىدەت تۇپلعانىنان بەرى، شي جىنيىڭ جولدامسى ۇيىقى تەككەن پارتيا ورتالىق كومىتەتى باستان - اياق خالىق بۇ-قاراسىنىڭ ۋمەرىنىڭ خاۋپسىزدىگى مەن دەنساۋلۇم ۋبىرىنىشى ورنىغا قويىپ، خۇبەي مەن ۋخانىنىڭ نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەتسەن ۋئۇيىندى تۇردە قولداۋ كورسەتپ. ەڭ جان - جاقىتى، ەڭ قاتاڭ، ەڭ ۇزۇلدى - كەسلىدى ساقتانۇ - تىزگىندەۋ شارالارىن قولدانىپ، نىدەتتىڭ تارالۋ، ۇرۇش بەناللىسىن باتىل تەجەدى. پارتيا ورتالىق كومىتەتى ۋخانغا جەتەكشىلىك گرۇپپاسىن جىبەرىپ، نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدىڭ ۋبىرىشى شەبىندەگى ۇبىرگە تەرەك جەتەكشىلىكتى جالبياي كۇشەيتىپ، خۇبەي خالىقمەن جانە ۋخان خالىقمەن تىزە قوسا شايقاس جاسادى، خالىق ازاتتىق ارەمبا-كەتتە (باسى 1 - بەتتە)

مەنىڭ سەلبەستىك سەرەڭمەن ورايدان پايدالانىپ گەگەستىرە ۋئۇسىپ، جانزۇلارغا كۇپە جامىپ، ماغان ۋدىنى ۇشقارى يدەيىانى ۋسىڭىردى. ونىڭ زورللقى كۇش لاڭكەس ەلمەنت كەەندىگىن، زاڭنىڭ جازاسىنا دا تارتىلعانىدىن كەيىن ۋبىلدىم. ول ماغان ۇشقارى يدەيىانى ۇزدىكسىز ۋسىڭىردى، ونىڭ ۇستىنە ماغان زورللقى كۇش لاڭكەس-تىگىنە قاتىسى كوپتەكەن دىبىس، بەينەجازبا جىبەردى. ۋبىز ۋر كۇنى دەرلىك بىرگە كوردىك، وسىلايشا مەنىدە ۋبىر ۇشقارى يدەيا پايدا بولدى، نىشتەي ۇلكەن ۋسى سى-تەۋدى جوسپارلاپ ۋجۇردىم. ۋبىز دۇكەن-دى وتكەرمەلەپ ساتقاننان كەيىن، ۋوزمىز تۇرغان ساۋدا ساراينى ورتەپ جىبەرمەك ۋارى 6000 يۋانمەن ۋبىر ستۇدەنتتى وزمىز-گە تارتىباق بولدىق.

الگى وقۇشى ساقشى بولمىشەسنە ۋبىز-دى مالىدەپتې، خالىق ساقشىسى زاڭ بوينى-شا مەنى شاقىرتتى، مەنىدە ۋبىر ۇشقارى يدەيا جانە قىلبىسى وتكىزۋ نىسايى بارى كەەندىگىن بايقاعاننان كەيىن، قاتىستى تا-راۋلار زاڭ بوينىشا ماغان كومەكتەسۇدى، تارىبە بەرۇدى بەلگىلەدى. 2018 - جىلى مەن ۋپازاۋات ۇدانىنداعى كاسپىتىك شەبەر-لىككە تارىبەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىنا بارىپ، باۋلۇغا قاتناستىم.

كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىندا مەن مەملەكتەتتە ۋبىر تۇتاس قورئاللانغن ۋتىل - جازۇ، زاڭ بە-لىمىدەرى سىياقتى مالزمۇنداردى ۋبىرەنپ، ۋوزىمنىڭ ۋدىنى ۇشقارى يدەيامەن جۇمىە-دالغاندىمەدى تەرەڭ سەزنىدىم ۋارى ۋدىن

جەڭل شەشمە جاساماۋ كەرەك. ۋر دارەجە-لى پارتيا ۇبەيدارى مەن قالىڭ پارتيا مۇشەلە-رى، كادرلار ۋەلگى ماقساتتى ۇمىتباي، بو-رىشتى ەستە بەرىك ساقىتاپ، جاۋاپكەرلىك ارقالاپ، سىننان سۇرىنبەي ۋوتىپ، اناغۇرلم قاتاڭ ستىل، اناغۇرلم ناقاتى شارالار ارقىلى پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ شەشپەدەرىن، ور-نالاستىرۇلارىن ناقاتى تىباقتاندىرۇ كەرەك.

ۋخان جەڭسىكە جەتسە خۇبەي جەڭسى-كە جەتەدى، خۇبەي جەڭسىكە جەتسە بۇكىل ەل جەڭسىكە جەتەدى، خۇبەيدى قورغاۋ شايقاسىنىڭ، ۋخاندى قورغاۋ شايقا-سىنىڭ جەڭسىنە باتىل قول جەتكىزۋدە مەدەپ قۇقتارۇ قىزمەتسەن ۋبىرىنىشى ورنىغا قويىپ، علمىي، دالىمە - ۋمال قۇقتارۇ - ەم-دەۋكە كۇش سالپ، ەڭ جوعارى شەكتە مەدەپ ساۋىقتىرۇ سالستىرمامسىن ەڭ جوعا-رى دەڭگەيگە جەتكىزىپ، ۋرۇدان ۋلۇ مولىشەرىن بارنىشا تومەندەتۇدەن خالىق بۇ-قاراسىنا مىقتاپ ارقا سۇيەپ، خالىق بۇقارا-سىن تولىق جۇمىلدىرىپ، بۇقارالىق ساقتانۇ، بۇقارالىق تىزگىندەۋ خالىقتىق ساقىتق شەيىن مىقتاپ تۇرعىزۇغا دەيىن؛ مەدەۋ كۇش - قۇانى ۋلسىز قالا، وبلىستار-دى قولداۋ تەبىئەن ارتتىرىپ، ساپالى مەدەۋ بايلىقتارىن تومەنگە ۋئۇسرۇدى جەبەۋدەن بۇقارالىق قىزمەتتى نىكشەرلىي، ەكچەي - تەكچەيلى ويداعىداي سىتەپ، خالىق تۇرمە-سىنا قىزمەت ەتۇ مەن قاتماماسز ەتۇگە دەن قويۇغا دەيىن؛ تاغى دا ساقتانۇ - تىزگى-دەۋدى كۇشەيتۇ العى شارىتىندا، پارىقتى تاكىتىكا قولدانىپ، لايىقتى ۋاقىتتا ۋڭمىرگە، دارەجەگە ۋبىرلەپ، تۇرگە، ۋاقىتقا ۋبولپ، شارىت - جاعدايى بارلارنىدا جۇمىستى، ۇند-مىردىستى قالىپنا كەلتىرۇگە دەيىن ۋئۇرلى قىزمەت شارالارى تۇڭل، ۋسوزسىز، تىا-ناقتاندىرىلىپ ونىمىدلىك كورسەتۇى كەرەك. ورتالىق پەن مەملەكتە وركاندارد-نىڭ ۋرقايىسى مېنىستىرلىكتەرى، كومىتەتتەرى خۇبەيدى قولداۋ تەبىئىن ۇزدىكسىز ارتتە-رىپ، خۇبەيدىڭ ۋسى جۇزىندىك قىنىشلىق-تار مەن ناقاتى ماسلەلەردى شەشپ، مەرتە-رەك جالبياي قالىپتى ارناعا تۇسۇنە كومەك-تەسۇى كەرك.

تاباندىلىق — جەڭسى، شۇعاللى كۇن الدىمىزدا. تەك ۋبىز، ۋسوزسىز، جەڭۇ سارلىق كورسەتپ، سوڭىنا دەيىن تاباندى-لىق كورسەتۇ، توتەپ بەرۇ، بەرىك ساقتاۋ كەرەك، بار ەڭبەكتى سەلگە كەترۇگە بول-مايدى. نىدەتسەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدى كۇشەيتۇدە، ۋسوزسىز، باستان - اياق باي-سالدى بولپ، نىدەتكە بولغان قىرالغىلقتى تومەندەتپۇ، ساقتانۇ - تىزگىندەۋ تالابىن ۇبىرەندەتپتۇ، ۇزدىكسىز مەتقى، ناقاتى، ەكچەي - تەكچەيلى يگەرپ، تۇبەگەيلى جەڭسىكە جەتپەي تابىسقا جەتتىك دەپ استە

مەن ۋشقارلىقتىڭ پارقىن ايقىن اجە-راتتىم، ”ۋش ۋئۇرلى كۇشتىڭ“ زالالىن جەتە تاندىم. ونىڭ ۇستىنە ەگەر كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىنا كەل-مەگەن بولسام، مەنى زاڭنىڭ تەرگەۋى كۇتىپ تۇرغاندىن تەرەڭ اڭغاردىم.

ۋدىنى ۇشقارى يدەيدان ارىلماعاننان كەيىن، مەن اناغۇرلم قۇلىشنا ۇبىرەندىم، كالمىستا وقىتۇشنىڭ تۇسىندىرگەنن دەن قويا تىڭدادىم، بىلمەگەندەرمەيدى وقىتۇش-دان سۇرادىم، ۋئۇرلى جاققانداغى بىيىنەم دەۋبىر جاقسى بولغاندىقتان، كوپىنىلىك مەنى كلاس باستىقتىنغا كورسەتتى. كوپىش-لىك موينىداعاندىقتان، مەن وزمە اناغۇرلم قاتاڭ تالاپ قويدىم. مەيلى تۇرمىستا، الدە ۇبىرەتۇدە بولسىن، مەن ونەنگە كورسەتپ، تارىبەلەنۇشلەرگە ۇلگى بولدىم. بۇل عانا ەمەس، مەن ۇدان جانە مەكتەپ ۇبىمداس-تىرەن زاڭ ۇكتى، زاڭ بىلىمدەرى جارد-سى، دەلو ارقىلى زاڭدى ۋئۇسىندىرۇ سىياقتى قىپىلدارغا دا قاتناستىپ، ۇز كەششمەمدى اناغۇرلىم كوپ ادامغا ايتتىم.

كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىنداعى كەششمەلەرم ماڭگى ەسىمەنن كەتپەيدى. بۇرىن مەن ۋن ايتىپ، ۋبى يىلەۋدى ۇناتانمىن، ايتىسەدە ايتىلىمس دوستارىم ماغان ”ۋن ايتۇغا، ۋبى يىلەۋگە بولمايدى، وپتتەگەندە ولگەننەن كەيىن تۈ-زاققا تۇسەسىڭ“ دەگەن بولاتىن. سونمەن مەن ۋزىمەدى تەجەدىم. كاسپىتىك شەبەر-لىككە تارىبەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىندا وقىتۇشى مەنىڭ ۋبى جاعىندا تالانىم بار كەەندىگىن ايتتى، وقىتۇشنىڭ شاپىتاندىرۇنىدا مەن ساحتاعا شىعبى ۋبى يىلەدىم، مەن ۋوزىمنىڭ (ۋئىلىشىمىز شىبە خۇبىيان رەتتەنگەن)

(باسى 1 - بەتتە)
ۇلدىڭ شە شۇشى شايقاسىنىڭ شە شۇشى جەڭسىنە جەتۇ اڭگىمە ماچىلىسىندە سويلەگەن ماڭزىدى ۋسوزىنىڭ رۇخىن نىكشەرلىي داپەكتىلەندىرۇدىڭ، ۋتۇ-نومىالى رايوندىق 9 - كەزەكتى پارتە. كومەنىڭ 9 - رەتكى جالبى ۋماچىلىسىنىڭ جۇمىستاندىرۇ ارقىلى كەدەيلەردى سۇ-يەلمەدەۋ ورنالاستىرۇىن، جايغاستىر-ۇن داپەكتىلەندىرۇدىڭ، تىباقتاندىرۇ-دىڭ ناقاتى شاراسى رەتىندە، رايونىمىز ارناۋلى كەزەكشى پۇبەز فورماسىندا قاشقار ايباغىنداعى، حوتان ايباغىنداعى، قىزىلسۇ قىرعىز ۋتونومىالى وبلىسىندا-عى كەدەي ەڭبەككۇشتەردى ”تۇيىنەن تۇيىنگە“ بوينىشا سولتۇستىك شىنجياڭ، شىمسى شىنجياڭ جانە بايىنعولىن موڭغۇل ۋتونومىالى وبلىسى سىياقتى جەرلەرگە جەتكىزۇگە تازىيىپن ۇبىمداس-تىرىپ، باسقا كاسپىكە ويىستىرىپ جۇمىس-تاندىرۇدى جۇزەگە اسردى.

ۋزىمچى قالاسى وسى رەت قا. بىلداغان 1000نان استام كەدەي ەڭبەك-كۇش وسى قالانىڭ 7 رايون، ۋبىر ۋ-دانىنداعى كاسپورىندارغا جانە ۋزىمچى قالالىق مەملەكت مەنىشىگىندەڭى مال - مۇلكتى باقلاۋ - باسقارۇ كومىتەتسەن قاراستى 15 مەملەكت مەنىشىگىندەڭى كاسپورىنىدا جۇمىستانۇغا جەكە - جەكە ورنالاستىرنالدى. ۋزىمچى قالالىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قام-

(باسى 1 - بەتتە)

تاغى دا كوپتەگەن ۋىل شارۋاشلىعى ەرەكشە ونىمەردى ”قاناش جاقسى بول-سادا ەلگە تانىلماي وتىر“ .

وسى سەبەپتى، بىيل رايونىمىز ۇكەمت جەتەكتەۋ، قوعام ات سالىسۇ، بازار اينالىمى، مەحازىمدە جاڭالىق اشۇ پرىنسىپنى تاباندى بولپ، تۇتەن ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەلمەدەۋ ەرتە-كەتتىن تىباناق ەتسپ، نازاردى تۇتىنۇ ۇلگىسىنە شوەرلاندىرا كۇش سالىدى. ۇكەمت باستاماشى بولپ تۇتتۇ بازاء-رىن اشۇ، ئاپىسىرىستىق ۋىل شارۋاش-لىمىدىن زور كۇشپەن دامىستۇ ارقىلى كەدەي بۇقارانى علمىي، جۇپەيلى ەڭگەك جەتەكتەپ، ۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىمەن قامداۋدىڭ ساپاسى مەن قىبايلەتن جوعارلاتتى. سونمەن بىرگە، مەجە سەسپ ورنىدارنىڭ ۇكى-مەتتىك ساتىپ الۇ ۇلكىسىنەن پايدالا-نىپ، ۋر دارەجەلى مەجە ەسەپ ورىند-دارىن الدىمەن ساتىپ الۇ، ساتىپ الۇ ۇلەسىن قالدىرۇ ۋئاسلى ارقىلى كەدەي-لىمەردى سۇيەلمەدەۋ ونىمەردىن ساتىپ الۇغا شاپىتاندىردى.

شەت - شالغاي ۋڭىرلەردىڭ ەرەكشە ۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىن اناغۇرلم كەڭنەن بازارغا شىعارۇدا جەلىدە جانە جەلىدەن تىس تۇتىنۇ ۇل-گىسىندە جاڭالىق اشۇدى قاچەت ەتتە-دى. جەلىدە رايونىمىزدىڭ جىەر -

(باسى 1 - بەتتە)

ساۋدا جۇمىسى قاربالاس بولپ كەتە-كەندە، ۇلى دا كەلىپ كومەكتەسەدى. اتامەن ەل ەستىگەن سىوڭ ولار سبىردىڭ باسىنىڭ ەتىن تولايم ساتۇ ساۋداسىمەن دە اينالىسىپ، ۋر كۇنگى ساتۇ سومماى 2000 يۇاننان استى. سىوغمى جىلداردا رەتتۇرنىياسىنىڭ وتباسى ۋتونوموبىل ساتىپ الدى، بىلىتىر شامەن ەكى قاياتى ۋي دە تۇرعىزدى، قۇرىلغان العاشقى تۇستا، حوتان كەشكى بازارى جۇمىستانۇغا باستاما-شلىدىق ەتىپ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇغا دەم بەرۇ سىندى دامۇ نىد-ساناسىن بەلگىلەپ، جايىبا ورنىدارىن، باستىسى، ۋرربىر ۇدان، قالاداعى ارچىۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلغان كەدەي وتباسىلارنى باغىتتادى. 2016 - جىلى 10 - ايدا حوتان قالاسى كەشكى بازاردىڭ دەڭگەيىن ۇسىرىپ، جاڭجالاپ، كولەمى مەن يقالى ۇزدىكسىز كەڭبەيە ۋئۇستى. رەتتۇرنىسا سىياقتى 260 وتباسى كاسپىپەن اينالسادى، ولاردىڭ باسىم كوپى كەدەيلىكتەن ارىلپ ۇقاتتە-تاندى، كەببىرەۋى دوڭگەلك داۋلەت-كە ۋوتتى.

كەش كىرىسىمەن حوتان كەشكى بازارى قىزپ كەتەدى. كەشكى بازارغا بارساڭىز، ادامدار قايشالىسىپ، ۋئۇرلى ۋۋندەر كوتەرىلەدى. جىغىل وتىندە مەن قاتقانلار كاۋاپ، بۇي بۇرقىرغان كەپتەرە ەتى سورپاسى، ۋدامى ۋئىل

تاماسىزداندىرۇ مەكەمەسىنىڭ ورنىباسار باستىعى تاڭ حىگى تانىستىرىپ بىلاي دەدى: ۋتونومىيالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتامامسز داندىرۇ مەڭگەرمەسىنىڭ ۋبىر تۇتاس سايكەستىرۇنىدە، ۋزىمچى قالالىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعام-دىق قامتاماسىزداندىرۇ تاراۋلارى ۋبىر-جاعىنان، الدىن الا كاسپىورىندارغا بارىپ جۇمىشى قاچەتتىن نىكشەرلىي يەلەپ، جۇمىسى ورنى سانىن ايقىنداپ، جۇمىشىسى سىتەتۇ تىزىمدىگىن جاسا-دى؛ ەندى ۋبىر جاعىنان، ەڭبەككۇش شىعاراتىن جىرەمەن بەلسەندىلىكپەن سايكەسىپ، جۇمىشىسى سىتەتۇ بىغفور-ماتىياسىن جەربايلاپ، ادامداردى ۇيمە-داسىترۇ، كەزىكىزۇ سىياقتى قىزمەتتەر-دى جاقسى سىتەپ، ادامداردى خاۋاپ-سىز جەتكىزۇگە شىنئايى كەپىلدىك ەتتى. ”كاسپورىن قايلدىنانغان كەدەي ەڭبەككۇشىبەن 3 جىلدان جوعارى مەرزىمەدەڭى ەڭبەك توقتامىنا قول قويا-دى، ەڭبەكاقى كىرىسى ايسىنا 2000 يۇاننان تومەن بولمايدى، كۇندەلىكتى باسقارۇدى جاقسى سىتەپ، باسقا كا-سىپكە وبىسىپ جۇمىستانعانداردىڭ تۇ-راقتاپ قالۇنىا، ورنىقتى تۇرۇنىا، جاقسى سىتەتۇنە شىنئايى كەپىلدىك ەتەدى“ . دەدى تاڭ حىگى.

سانجى خۇبىزۇ ۋتونومىيالى وبلىسى-تىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق جەرى نەگىزىنەن ۋئۇرلى ەلەكتىرۈز-دىق ساۋدا تەكشەسىنەن پايدالانىپ، شىلان، جاڭخاق سىياقتى شىنجياڭنىڭ ەرەكشە ۋىل شارۋاشلىعى ونىمىدە-رىن زور كۇشپەن تانىستىرادى؛ جەلد-دەن تىسى ۋئۇرلى بازار تۇلعالارىن شىنجياڭنىڭ ەرەكشە ۋىل شارۋاشلى-مى ونىمىدەرىن ساتاتىن الۇمەتتىك يىگىلك ارناۋلى ۋماعەن، ارناۋلى سۇ-رەسىن، ارناۋلى بولمەسىن اشۇغا تۇ-پىندى تۇردە ۇبىمداستىرىپ، اتتانىسقا كەلتىرەدى.

سايحانتىق تۇتىنۇ ارقىلى كەدەي-لىمەردى سۇيەلمەلدەۋ ۇلكىسى دە ۇقساس اناغۇرلىم ”كومەسكى كۇشتەر-دى اشۇدى“، كەدەي ۋڭىرلەردى ايگە-لى كورنىسى ۋماعى، كورنىسى ۋئۇيد-نى، سايحانتاشلاردى جىباۋ، جونەلتۇ ورتالىعى سىياقتى جەرلەردە شىنجياڭنىڭ ۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىن ساتۇ ار-ناۋلى ۋماعەن اشۇغا شاپىتاندىرىپ، ”ۋىل شارۋاشلىعى سەرۋەنى + سايا-حاتتىق ساتىپ الۇ“ سىياقتى كەدەيلەر-دى سۇيەلمەلدەۋ كاسىپ سالاسى تىزبە-گىن قالىپتاستىرىپ، سايحانتاشلاردى كەدەي ۋڭىرلەردىڭ ونىمەردى مەن قىزمەت وتەۋلەرىن سەزىنۇگە باۋراۋ-دى قاچەت ەتەدى. بىيل رايونىمىز تاغى تۇتىنۇ ارقتە-لى كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ مەن شىنجياڭغا كومەكتەسۇ ارقىلى كەدەيلەر-

ۋبىرەتسەن ايران قىيات كۇردىشى، لاڭمان، قاتقالغان جۇمىرتقا... وزگەشە ەرەكشەلىككە يەس - سۇ مادەنيەتنىڭ كارتىناسى كوز الدىڭدا تارتىلادى. وسى كارتىنادا اس - سۇدىڭ 80 پايىزى سول جەردىڭ وزگەشە ۋدامى، بۇلاردىڭ كوبىنە حوتاننىڭ جەرگىلىكتى ۋىل شارۋاشلىعى قوسمە-شا ونىمەردى شىكىزات تەشلىگەن شىنجياڭنىڭ اس - سۇ ەرەكشەلىگىن كورنەكتىلەندىرىپ قانا قويماي، سول جەردىڭ ۋىل شارۋاشلىعى قوسمىشا ونىمەردەرنىڭ ساتىلۇنىنىڭ ۇتىمىدى جولىن تاۋىپ بەردى.

شەريا ۇدانىنان كەلگەن گۇلھارام داۋىت كەشكى بازارداعى ساۋداكەرلەر-دىڭ اراسىنداعى از ساندىاعى كەدەيلىك قالمىقى ەنىباعەن كەدەي وتباسى، ۇلىنىڭ ناۋقاسىنەن مەندەتۇگە ۋر جىلى ۋبىرتالاسى اقسا كەتەدى. 2017 - جىلى گۇلھارام كەشكى بازاردان جايىبا ورنىن جالداپ الب قاتقالغان كەپتەرە ەتىن ساتتى. گۇلھارام: ”قازىر ۋر كۇنى كەشكى با-زاردا 200 نەشە يۋان كىرىس تابامىن“ دەيدى. ول قۇلىنىسسا بولغانى، ۋسوز جوق، دەر كەزىندە كەدەيلىكتەن ارىلا الاتىدىغىنا سەنەدى.

حوتان كەشكى بازارىن باسقارۇ-شىلاردىڭ تانىستىرۇنىشا، بازارداغى تىە-جاراقتاشلاردىڭ اراسىندا حوتان قالاسى-نان كەلگەندەر، سونداي - اق قازا-قاش، گۇما، لوپ، شەريا قاتارلى جەر-

قامتاماسىزداندىرۇ مەكەمەسى پارتىيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجىسى يۇي جۇڭشان بىلاي دەدى: سانجى وبلىسى وسى رەت 800دەن استام كەدەي ەڭبەككۇشتى قايلدىلدى، ولاردى سانجى قالاسىنا، ماناس ۇدانى-نا جانە 3 نەركاسىپ باقشا رايونىنا جۇمىستانۇغا جەكە - جەكە ورنالاستىرا-دى. ”بىز قايلداۋشى جەرلەر تولىق داينىدىق جاساپ، وسى ادامداردىڭ تا-ماعى مەن جاتامەن تىغىلقتى ورنالاس-تىردىق. ولارغا مەملەكتەتتە ۋبىر تۇتاس قولدانلانتىن ۋتىل - جازۇمەن جانە شە-بەرلىكتەن بىاۋلۇ جۇرگىزگەننىەن كەيىن، ۋر ادامنىڭ ۋسى جۇزىندىك جاعدايىنا نەگىزدەلەپ ۇيلەسمەدى جۇمىس ورنىنا ورنالاستىرىپ، ادام مەن جۇمىس ورنى ۇيلەسەندى ورنىداپ، بارلىق ادامدا جۇمىس ورنى بولۇدى، ۋر كۇنى تابىسى بولۇدى، كەدەيلىكتەن ارىل-ۇنىدا قامتاماسىزدىق بولۇدى جۇزەگە اسرامىز“ . دەدى يۇي جۇڭشان.

مۇنان كەيىنگى ۋبىر مەزگىلدە، رايونىمىز تاغى دا ارناۋلى كەزەكشى پۇبەز فورماسىندا، ۋڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ قالباغى النىباعان 10 ۇبر كەدەي ۇداننان كەدەي ەڭبەككۇشتەر-دى توقپا ۇبولپ، تارىپتىن سولتۇستىك شىنجياڭ، شىمسى شىنجياڭ، بايىنعولىن موڭغۇل ۋتونومىيالى وبلىسى سىياقتى جەرلەرگە جۇمىستانۇغا ويىستىرادى.

دى سۇيەلمەلدەۋدى، رايون نىشىندە سەلبەسىپ كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ جانە تۇيىندەردە كەدەيلەردى سۇيە-مەلدەۋدى ۇشتاستىرىپ، كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ ونىمەردىنىڭ ساتىلۇ جاء-دايىن شىنجياڭغا كومەكتەسۇ ارقىلى كە-دەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ، رايون نىشىندە سەلبەسىپ كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ جانە تۇيىندەردە كەدەيلەردى سۇيە-مەلدەۋ قىزمەتتىنىڭ ناتىچىسىن باعالاۋ-دىڭ ماڭزىدى مازمۇنىنىڭ ۋبىرى ەتسپ، شىنجياڭغا كومەكتەسەتن ولكە، قالالاردىڭ، رايون شىشىندەڭى سەلبەسە-تىن ۇدانداندىڭ (قالا، رايون) جانە ورتالىقتاعى، ۋتونومىيالى رايونداغى مە-كەمە - ورنىدارنىڭ تۇتىنۇ ارقىلى كە-دەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ ارەكتەنە بەل. سەنەت ات سالىسۇن لىكەرلىلەنەدى. «ۋتونومىيالى رايوننىڭ تۇتىنۇ ار-قىلى كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ ارەكە-تىن اتقارۇ جوياسى» مەن «ۋتونومىيا-لى رايوننىڭ كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ ونىمەردىن تانىۋدىڭ، باسقارۇدىڭ ۋا-قتىتىق ادىستىنە» نەگىزدەلەپ، كەزەك-تە، ۋتونومىيالى رايوندىق كەدەيلەردى سۇيەلمەلدەۋ، وركەندەتۇ كەڭسەسى اشىق، ۋدىل، ادىلەتتى جانە ەرىكتى ۋوتىنىش ەتۇ پرىنسىپى بوينىشا كەدەي-لىمەردى سۇيەلمەلدەۋ ونىمەردىن تانىۇ سىياقتى قىزمەتتەردى ۇبىمداستىرىپ ورنىستەتتى.

لەردەن كەلگەندەر دە بار ەكەن. ولاردىڭ 90 پايىزدان استامى حوتان قە-لاسىنان ۋي ساتىپ الپتى، حوتان قا-لاسىندا تۇراقتى تۇرادى ەكەن.

41 جاستاعى جۇمانبىسا ۋمار — حوتان ۇداننى لاڭرۇ ۋىلىنىداعى ارچىۋ تۇرعىزىلىپ، كارتچكالاندىرىلغان كەدەي وتباسى. 2019 - جىلى 5 - ايدا ول ۋىلدىڭ ۇكىمەتتىڭ كومەگىمەن كەشكى بازاردا جۇمىستانىپ، قىيات كۇردىش ساۋداسى بارعان ساين كۇ-سەتتەندى. ”كاسپىتىك ورتا مەكتەپتەن وقۇ تاۋىسقان قىزىما جەمىس شىرىنى جايىماسىن اشىپ بەرۇ ۇشۇن، جايىما ورنىنان تاغى بىرەۋىن جالداپ الۇغا ۋوتىنىش بەردىم“ .

حوتان كەشكى بازارنىڭ اتاعى السقا جايىلۇمەن، 2019 - جىلى قۇرد-لىسى كولىمى 9600 شارشى مەترگە جەتكەن حوتان كەشكى بازارى (مۇئاۋىن جۇمىس باستادى. وسى كەشكى بازاردا 194 جايىما ورنى، 2۵ ەرەكشە دۇكەن بار، جۇمىس باستاعان كۇنى قوناق مولىشە-رى 2۵ مىڭ ادام - رەتتەن استى.

بۇگىندە خوتاننىڭ كەشكى بازارا-رى جەرگىلىكتى ورنىنىڭ مادەنيەت سايحانتىڭ تانىقسىنا اينىلاپ، سايحانتە يىدامىتۇ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ، جۇمىستانۇغا باستاماشلىدىق ەتۇ، ۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىن ساتۇ، سىرتقا ۇكىتەتۇ سىياقتى كوپ يۇقاتتى امبە-باپ تۇعەرغا قاراي لىكەرلەۋدە.